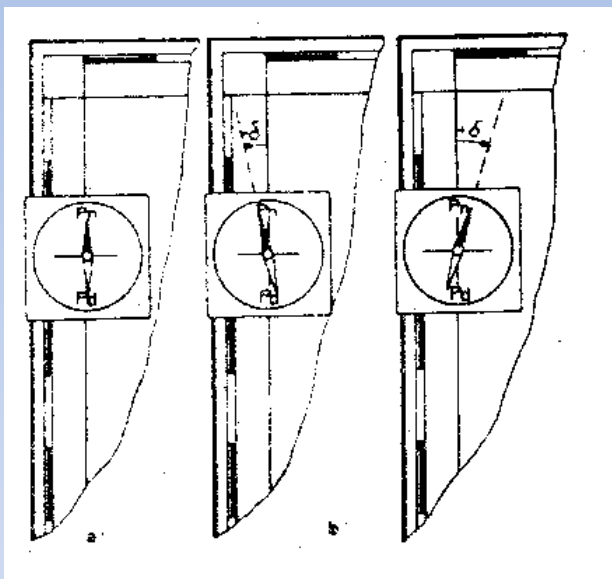

ORIENTACJA MAPY W TERENIE

ppłk. dypl. rez. Kazimierz Baciak

Orientowanie mapy polega na zgraniu kierunków stron świata na mapie z kierunkami stron świata w terenie.
Mapę można zorientować:

magnetycznie

- ustawić busole w taki sposób, by linia północ-południe na tarczy busoli pokrywała się z prawą lub lewą ramką mapy, ewentualnie dowolna pionowa linia siatki kilometrowej;
- obracać mapę do momentu pokrycia się igły magnetycznej z kierunkiem północnym zaznaczonym na busoli lub z podana na mapie wartością zboczenia (uchylenia) magnetycznego.

geometrycznie

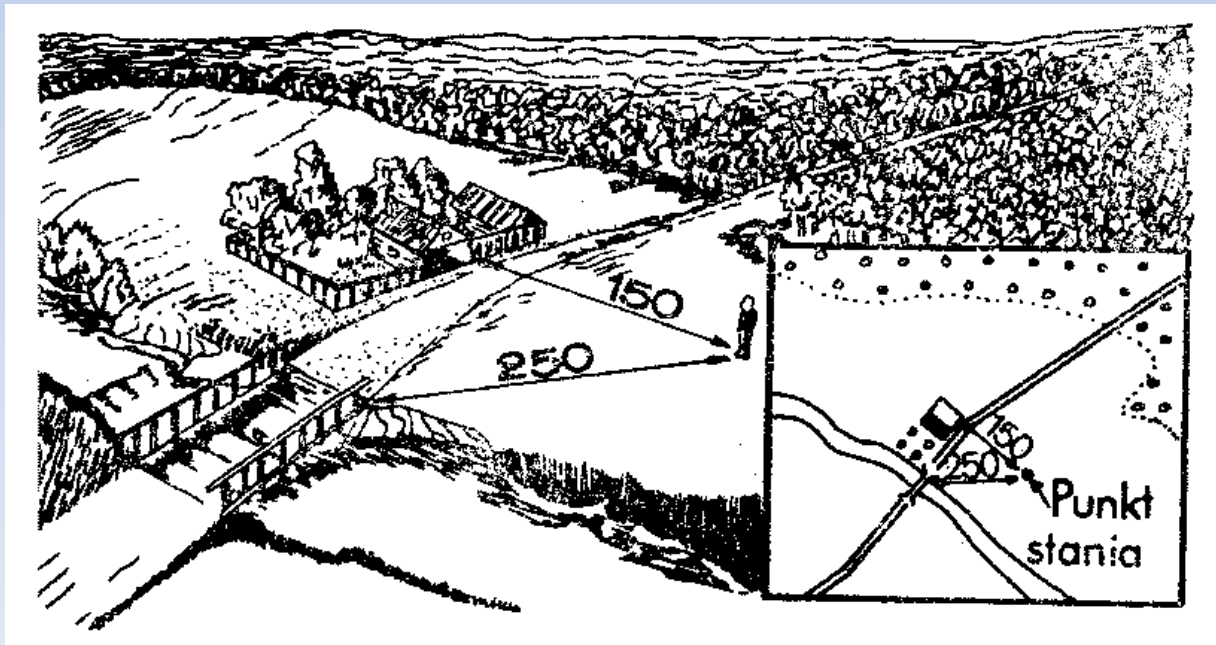

- zgrać znak liniowy na mapie z przebiegiem tej linii w terenie (położenie przedmiotów na mapie musi być zgodne z ich położeniem w terenie);
 - przy orientowaniu mapy za pomocą punktów terenowych należy przyłożyć linijkę na mapie do prostej: miejsce stania – przedmiot i dokonać celowania w dany przedmiot.
- Orientacja geometryczna mapy jest bardziej dokładna niż orientacja magnetyczna. Im dłuższy odcinek prostej linii w terenie, tym dokładniejsza orientacja mapy.

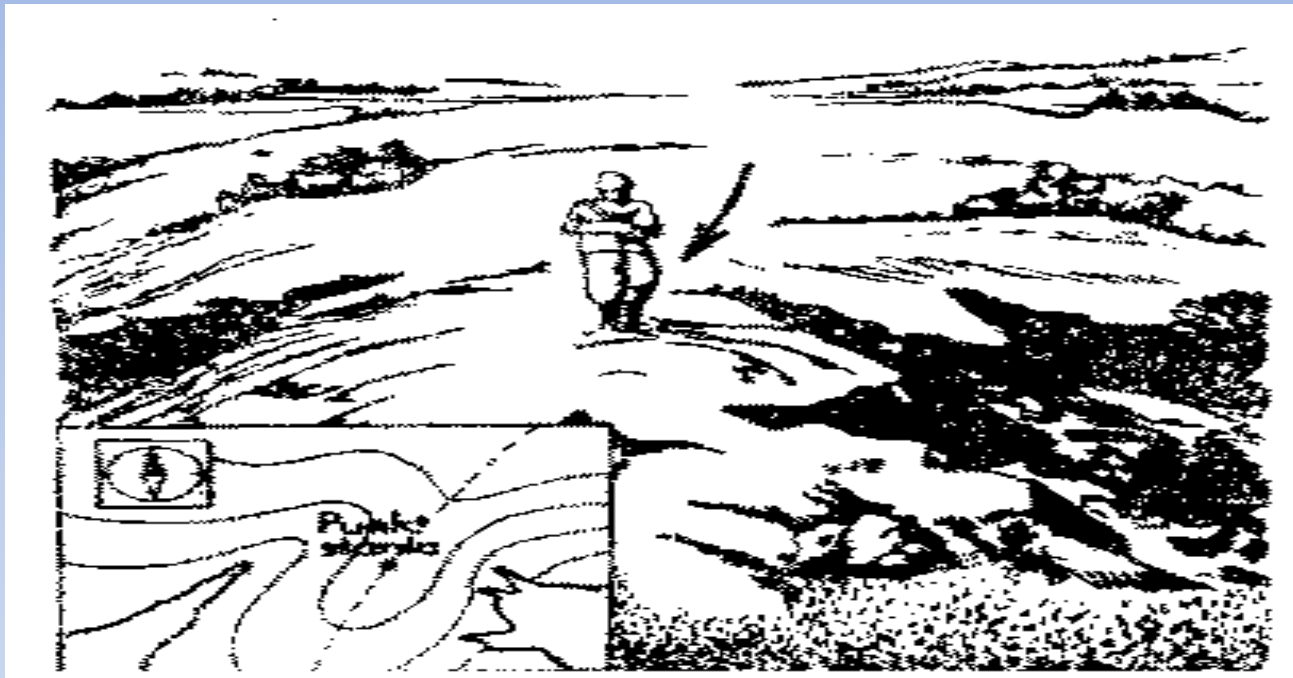
Określenie miejsca swojego stania

Określenie własnego położenia na mapie polega na odnalezieniu punktu, na którym znajdujemy się w terenie. Miejsce stania na mapie określamy następującymi sposobami:

- na podstawie pobliskich przedmiotów terenowych:
 - zorientować mapę;
 - odnaleźć w pobliżu dwa ewentualnie trzy charakterystyczne przedmioty terenowe znajdujące się na mapie;
 - biorąc pod uwagę kierunki i odległości od tych przedmiotów, określić w stosunku do nich swoje położenie.

- na podstawie rzeźby terenu

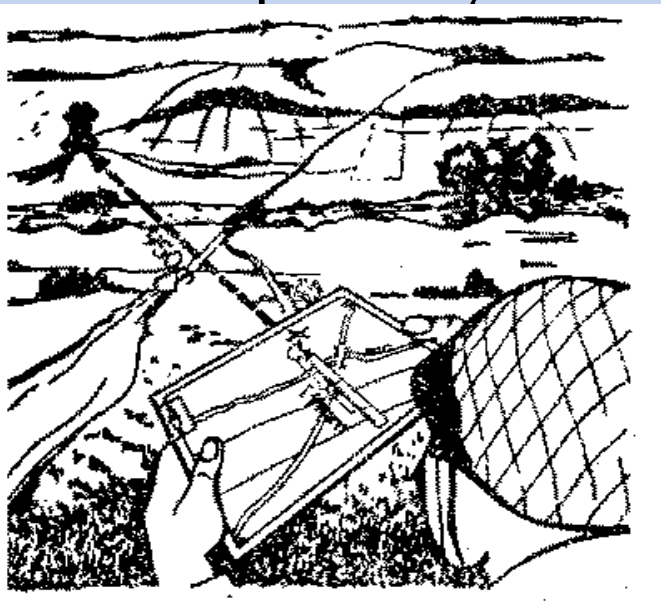
Sposób ten stosuje się, gdy na danym obszarze występują charakterystyczne formy rzeźby terenu np. góra, wzniesienie, fałda terenowa, szczyt góry, dolina, dół, wąwóz, urwisko itp.

Obserwujemy w terenie i rozpoznajemy na mapie dane formy terenu, następnie określamy w stosunku do nich swoje miejsce stania.

- za pomocą pomiaru

Pomiaru dokonujemy podczas marszu przebiegającego po drogach. Przebyta odległość mierzy się od charakterystycznych przedmiotów terenowych znajdujących się na mapie. Jeżeli wykonujemy marsz na pojazdach, to odległość określamy wg wskazań licznika kilometrowego pojazdu, zaś podczas marszu pieszego odległość określamy za pomocą kroków lub czasu trwania marszu. Sposób ten stosowany jest w trudnych warunkach terenowych i atmosferycznych (ograniczona widoczność).

- za pomocą celowania i pomiaru odległości

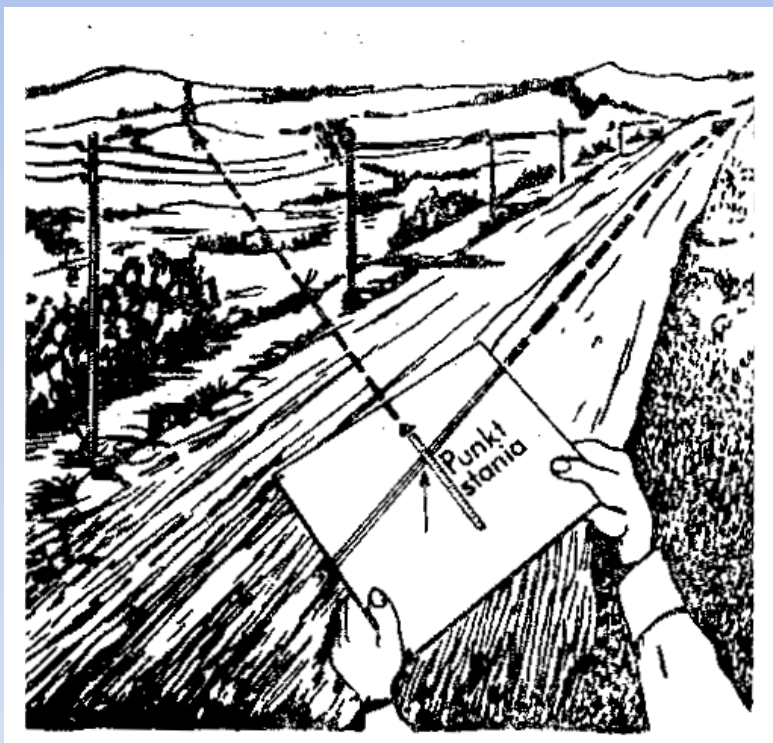

Sposób stosuje się, gdy w terenie znajduje się tylko jeden charakterystyczny punkt terenowy wg którego możemy określić swoje położenie na mapie. Do zorientowanej magnetycznie mapy przykładamy linijkę do znaku danego przedmiotu terenowego, po czym celujemy w przedmiot w terenie i wykreślamy na mapie linię celowania. Następnie określamy odległość od miejsca celowania do przedmiotu terenowego i odkładamy ją w skali mapy, od znaku na mapie wzdłuż wykreślonej linii celowania w kierunku własnego położenia. Odłożona odległość na linii celowania wyznaczy miejsce naszego stania.

- za pomocą informacji od miejscowej ludności

W przypadku dezaktualizacji mapy, nieznanomości rejonu działania i utraty orientacji uzyskujemy informacje o miejscu swojego położenia od miejscowej ludności i z tablic informacyjnych.

- za pomocą wcięć

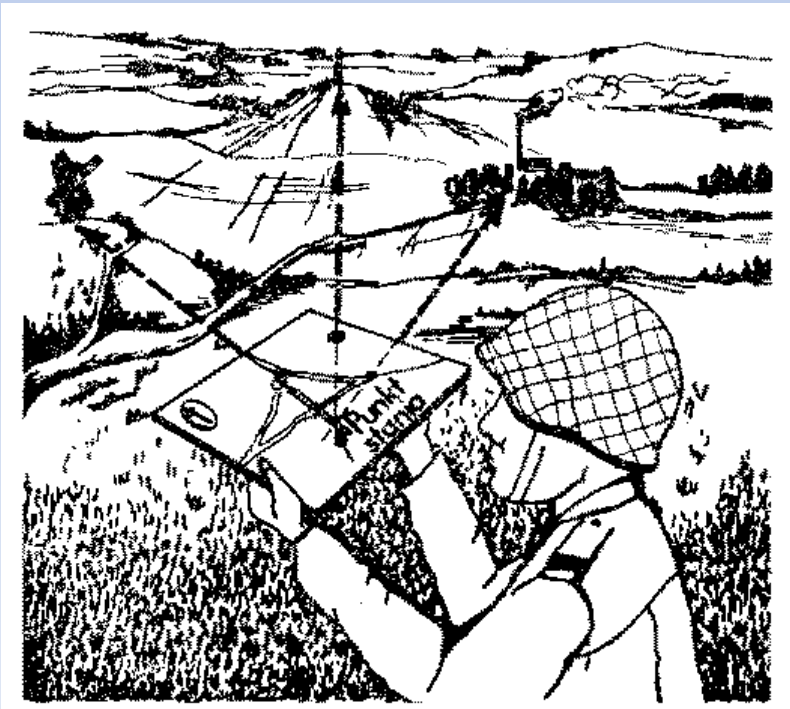
Wcięcia wykonujemy bezpośrednio na mapie ewentualnie przez pomiar azymutów do przedmiotów terenowych a następnie wykreślenie ich kierunków na mapie. Punkt przecięcia wykreślonych linii na mapie wyznacza miejsce, z którego dokonano celowania.

- wcięcie w bok

Stosujemy kiedy znajdujemy się na linii terenowej (droga, tory) a z boku do osi linii znajduje się przedmiot terenowy pod kątem 30-150 (przedmiot ten musi znajdować się również na mapie);

Mapę orientujemy wzdłuż linii terenowej, a następnie celujemy linijką bądź ołówkiem przez punkt na mapie do widocznego przedmiotu w terenie. Punkt przecięcia się linii celowania z linią terenową będzie wyznaczał miejsce stania.

- azymutalne wcięcie w bok

Dokonujemy pomiaru azymutu do widocznego przedmiotu terenowego z miejsca stania. Następnie przeliczamy otrzymany azymut, na azymut powrotny i wykreślamy na mapie jego kierunek. Przecięcie się kierunku azymutu ze znakiem liniowym na mapie wyznaczy nasze miejsce stania na mapie.

- wcięcie wstecz

Stosujemy, gdy znajdujemy się w otwartym terenie i widoczne są przynajmniej dwa charakterystyczne przedmioty terenowe zaznaczone na mapie. Orientujemy mapę sposobem magnetycznym, wykonujemy celowanie do trzech przedmiotów terenowych. W miejscu naszego stania na mapie wykreślone linie utworzą trójkąt, którego środek to nasze położenie na mapie.

WAŻNE: Żaden z boków utworzonego trójkąta nie może być większy niż 3 mm (niezależnie od skali mapy). Jeżeli któryś z boków będzie większy musimy dokonać ponownego celowania.